

Стъпка напред в преговорите за защита на етеричните масла в ЕС

Автор(и): Растителна защита
Дата: 08.10.2023 Брой: 10/2023

Европейският парламент одобри компромисен текст, който изключва етеричните масла от новата класификация, предложена от Европейската комисия по т.нар. Регламент за класифициране, етикетиране и опаковане на вещества и смеси (CLP).

Първоначалният текст, който засяга производителите на етерични култури, предвиждаше химичните съставки на розовото масло да бъдат включени по отделно и част от тях да бъдат обозначени като потенциално опасни въз основа на съдържащи се в тях елементи, които в определени условия могат да предизвикат неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве.

Окончателните текстове ще бъдат приети след преговори между Съвета, Европейската комисия и Европарламента.

Относно другия регламент, касаещ също етеричните масла, Регламента относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), се очакват също промени до края на годината в полза на производителите.

Предисторията на Регламент за класифициране, етикетиране и опаковане на вещества и смеси (CLP) в ЕС

В края на 2022 г. Европейската комисия публикува предложението за изменения на регламента CLP, в който се предвиждаше етеричните масла да бъдат класифицирани като вредни за здравето. Освен това Комисията в своите първоначални предложения за промяна на регламента, в унисон със Зелената сделка, обоснова измененията си на факта, че попадналите в почвата етерични масла (след употреба на козметични продукти например), могат да предизвикат замърсяване на колоната среда.

Желанието на Европейската комисия да промени начина на етикетиране на етеричните масла предизвика силни притеснения в европейските и българските производители, преработватели и търговци на масло от роза и лавандула поради потенциалното изискване продукцията им да бъде определена като опасна за здравето и това да повлияе негативно както на производството, така и на пазара на етерични масла.

В началото на март българската общественост е алармирана за проблема в лицето на кмета на Казанлък Галина Стоянова, която по покана на Андрей Новаков в Европарламента, пристига в Брюксел да защити важноста и отражението на предвижданите изменения за поминъка на българските розопроизводители.

Българското розово масло – продукт с висока стойност

През месец май представителите на България от всички политически групи в Европейския парламент се обединиха в обща позиция за защита на българското розово масло и внесоха искане в Регламента CLP да бъдат изтрети всички текстове, които разглеждат етеричните масла като химична смес. Искането за изменение беше подкрепено от депутати от пет европейски държави: Франция, Испания, Италия, Румъния и Хърватия.

Българските евродепутати обърнаха внимание, че в резултат на измененията на регламенти за етеричните масла от Комисията се поставят в неизгодно положение малките регионални производители и ЕС отваря вратата за конкурентен внос от трети страни.

Съветът на ЕС прие законодателно предложение за защита на производителите на етерични масла

През юли във връзка с предложения от Европейската комисия Регламент за изменение на законодателството относно класификацията, етикетирането и опаковане на вещества и смеси, Съветът прие аргументите на България и още седем страни членки за трудностите при приемане на предложението подход и включи клауза за преглед, изискваща нови анализи от Комисията, които да бъдат представени след 4 години.

През м. септември по инициатива на Андрей Новаков в Европейския парламент в Брюксел беше инсталирана реплика на традиционна българска инсталация за дестилиране на розово масло. Инициативата имаше за цел да подчертае безвредния процес на производство на масло от българска маслодайна роза, неговия чист произход и благотворно влияние.

Стандарт „Дестилирано в България“

Друга важна стъпка в утвърждаване на българските етерични масла като природен продукт е създаването на стандарт „Дестилирано в България“. Чрез въвеждането на този стандарт ще се уеднаквят критериите за качествени дестилационни практики в България и ще се създаде общ наръчник за дестилация.

Създаването на стандарт „Дестилирано в България“ беше тема на среща между кмета на община Казанлък Галина Стоянова, директора на Института по розата и етеричномаслените култури (ИРЕМК) към Селскостопанска академия доц. д-р Ганка Баева и представители на сдружението на производителите на етерични масла „Дестилирано в България“ в края на юли.

С вписването си по Женевския акт в Международния регистър на световната организация по интелектуална собственост в края на април българското розово масло вече има по-добра видимост и защита.

Утвърждаването на българските етерични масла като природен продукт играе съществена роля в развитието на сектора както на регионално, така и на световно ниво.